



בבית המשפט העליון

רע"א 5935/16

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

המבקשת: מנורה מבטחים חברה לביטוח בע"מ

נגד

המשיבה: פלונית

בקשת רשות ערעור על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 19.06.2016 ומיום 7.7.2016 בת"א 23058-02-13 על ידי כב' השופט רפי כרמל

בשם המבקשת: עו"ד משה עבדי

בשם המשיבה: עו"ד ורד פרץ-פרידמן

פסק-דין

בקשת רשות ערעור על החלטותיו מיום 19.6.2016 ומיום 7.7.2016 של בית המשפט המחוזי בירושלים בת"א 23058-02-13 (כב' השופט ר' כרמל), בגדרן הוחלט על דחיית בקשת המבקשת להגשת ראייה חדשה, ובהמשך נדחתה בקשה לביטול ההחלטה האמורה.

רקע

1. בחודש פברואר שנת 2013 הגישה המשיבה תביעה נגד המבקשת לפיצויים לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, בגין נזקי גוף שנגרמו לה כתוצאה מתאונת דרכים בה הייתה מעורבת. במסגרת התביעה, מינה בית המשפט המחוזי שני מומחים רפואיים – האחד בתחום האורתופדיה והשני בתחום הראומטולוגיה. עם הגשת ראיות התביעה הגישה המשיבה, בין היתר, תצהיר עדות ראשית מטעמה.

בתצהירה דווח, בין היתר, כי בעקבות התאונה סובלת המשיבה מכאבים והגבלות בכל חלקי גופה כמו גם מעייפות. המשיבה פירטה באריכות כי היא מתקשה בטיפול בילדיה ובניהול משק הבית, ובן-זוגה הוא אשר נושא בנטל האמור בעזרתה של המשפחה המורחבת. עוד הובהר, כי המשיבה חדלה מביצוע פעילות ספורטיבית (בשונה ממנהגה עובר לתאונה) וממעטת לצאת מביתה ללא ליווי. כמו כן, הוגש תצהיר עדות ראשית של בן-זוגה של המשיבה, אשר כלל גם הוא נתונים דומים. בהמשך, במסגרת ישיבת ההוכחות הראשונה שהתקיימה בתובענה, נחקרו, בין היתר, המשיבה ובן-זוגה. בעדותם, חזרו השניים על האמור בתצהירי העדות הראשית, בהדגישם כי המשיבה אינה לוקחת חלק במטלות הבית, ומתקשה בפעולות יומיומיות פשוטות.

2. ביום 25.5.2016, לאחר שהתקיימו שני דיוני הוכחות בתיק ובטרם נשמעה פרשת ההגנה, הגישה המבקשת בקשה להתיר לה להגיש כראיה נוספת מטעמה תקליטור ובו סרטון שנערך לרגל יום הולדתה הארבעים של המשיבה, אשר פורסם ביום 19.4.2016 במרשֶׁת "YouTube". בבקשתה פירטה המבקשת בקצרה את תוכן הסרטון, בהבהירה כי זה האחרון לא היה בחזקתה או בידעתה עובר להגשת הבקשה, וטענה כי יש בו כדי להפריך את טענות המשיבה. כמו כן, המבקשת צרפה לבקשתה עותק של התקליטור אותו ביקשה לצרף. יצוין, כי בקשת המבקשת לא גובתה בתצהיר לאימות העובדות הכלולות בה. בתשובת המשיבה, שהוגשה ביום 16.6.2016, התנגדה האחרונה לבקשה.

3. ביום 19.6.2016, ובטרם חלף המועד הקבוע בתקנה 241(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות) להגשת תגובת המבקשת לתשובת המשיבה, דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה בקבעו:

"לאור העובדה שהנתבעת [המבקשת – צ.ז.] מצאה לנכון לצרף את הראיה המבוקשת לבקשה, בטרם הותר לה לעשות כן, ואף כללה את תוכנה בגוף הבקשה, ולאור כך שלא צורף תצהיר לאימות העובדות הכלולות בבקשה, במיוחד בשלב בו הוגשה, הבקשה נדחית".

יומיים לאחר מכן, הגישה המבקשת בקשה לביטול ההחלטה האמורה, בטענה כי זו ניתנה בטרם חלף המועד להגשת תגובתה לתשובת המשיבה. ביום 28.6.2016, הגישה המשיבה את תשובתה לבקשה לביטול ההחלטה. בהחלטתו מיום 29.6.2016 הורה בית המשפט המחוזי כי המבקשת תגיב לתשובת המשיבה שהוגשה "בטרם מתן ההחלטה מיום 19.6.2016". המבקשת אמנם הגישה ביום 5.7.2016 תגובה לתשובת

המשיבה, אך הגיבה בגדרה רק על תשובת המשיבה לבקשה לביטול החלטה ולא לתשובתה בבקשה לצירוף ראייה. לא-זו-אף-זו, במסגרת תגובתה לתשובה, ביקשה המבקשת כי יותר לה להגיב לתשובת המשיבה לבקשה להוספת ראייה, וזאת ככל הנראה בשל טעות בהבנת החלטתו של בית המשפט מיום 29.6.2016. בהחלטתו מיום 7.7.2016 קבע בית המשפט כי "לאחר עיון בנימוקי התשובה לא מצאתי בהם בסיס לביטול או לשינוי ההחלטה מיום 19.6.2016". יצוין, כי בית המשפט לא התייחס בהחלטתו לבקשת המבקשת להגשת תגובתה לתשובת המשיבה לבקשה לצירוף ראייה.

הבקשה

4. כלפי החלטה אחרונה זו הגישה המבקשת את הבקשה דנא, בגדרה טענה כי בהתאם לתקנות ולפסיקת בית משפט זה עמדה לה הזכות להגיש תגובה לתשובת המשיבה לבקשה להוספת ראייה חדשה, וכי לא היה מקום להכריע בבקשה בטרם מיצתה זכותה זו. המבקשת הוסיפה והשיגה על נימוקיו של בית המשפט המחוזי לדחיית בקשתה להוספת הראייה.

לשלמות התמונה יצוין, כי המבקשת לא הזכירה בבקשתה את החלטת בית המשפט המחוזי מיום 29.6.2016 המורה לה להגיב לתשובת המשיבה לבקשה להוספת ראייה.

5. המשיבה טענה מצדה כי הבקשה דנא הוגשה תוך הטעיית בית המשפט זה, ומבלי להביא לידיעתו כי בית המשפט המחוזי התיר למבקשת להגיב לתשובת המשיבה לבקשה להוספת ראייה. נטען, כי בהחלטתו מיום 29.6.2016 ביטל למעשה בית המשפט את ההחלטה מיום 19.6.2016, אשר ניתנה בהיעדר תגובה של המבקשת לתשובת המשיבה. לפיכך טוענת המשיבה, כי הבקשה דנא מהווה שימוש לרעה בהליכי משפט, ועל כן דינה להידחות. בהמשך, טוענת המשיבה באריכות ביחס לבקשת המבקשת להוספת הראייה החדשה, ומעלה טיעוניה מדוע לא היה מקום להיעתר לה.

דיון והכרעה

6. לאחר העיון בבקשה ובתשובה לה, ובהתאם להסכמת הצדדים, החלטתי לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות לערער והוגש ערעור על-פיה. דין הערעור להתקבל באופן חלקי, כפי שיובהר להלן.

לא אחת עמד בית משפט זה על כך שאי-מתן זכות הגשת תגובה לתשובה לפי תקנה 241(ג) לתקנות מצדיק, כשלעצמו, קבלת בקשת רשות ערעור על ההחלטה שניתנה בטרם הוגשה התגובה לתשובה, והחזרת העניין לבית משפט קמא לשם ריפוי הפגם האמור (ראו למשל: רע"א 9154/12 מצפה ארסוף בע"מ נ' עו"ד ארז, פסקה 9 (9.6.2013), והאסמכתאות הנזכרות שם; רע"א 2655/12 אסותא מרכזים רפואיים בע"מ נ' פלוני, פסקה 3 (29.5.2012) (להלן: עניין אסותא); רע"א 2107/10 פלונית נ' פלונית (11.7.2010)). בעניין אסותא אף ציינתי את החשיבות שבהקפדה על הוראות התקנה האמורה:

"יצוין, כי אין מדובר בדרישה פורמאלית או בגחמה של מתקין התקנות. לעיתים קרובות, כמו גם במקרה דנן, בתשובה לבקשה מועלות טענות שהתגובה להן לא מצויה, וגם לא היתה יכולה להיות מצויה, בבקשה. לפיכך קיים הכרח ליתן למבקש הזדמנות להגיב לאותן טענות, ומשלא נעשה כן, נפל בהליך פגם בסיסי שכמוהו כפגיעה בזכות הטיעון ובכללי הצדק הטבעי, שלעיתים נדמה שמחמת הרצון (המובן) לפעול ביעילות, הם נוטים להישכח" (שם, פסקה 3).

7. אכן, כביכול, בית המשפט המחוזי ריפא את הפגם שנפל במתן החלטתו מיום 19.6.2016, על-ידי מתן אפשרות למבקשת להגיש תגובה לתשובת המשיבה לבקשה לצירוף ראייה, כנאמר בהחלטתו מיום 29.6.2016. ואולם, מהתגובה לתשובה שהגישה המבקשת עולה כי נפל פגם בהכנת הנקרא, וכי המבקשת סברה שבית המשפט אפשר לה להגיש תגובה לתשובת המשיבה בבקשה לביטול החלטה, ולא תגובה לתשובת המשיבה בבקשה לצירוף ראייה. דומה, כי אי-ההכנה האמורה עולה מן התגובה לתשובה שהגישה המבקשת ביום 5.7.2016, בגדרה חזרה וביקשה כי תבוטל ההחלטה מיום 19.6.2016 ויותר לה להגיש תגובה לתשובת המשיבה בבקשה להוספת ראייה. על כן, אף אם מן הבחינה הטכנית לכאורה התיר בית המשפט למבקשת להגיש תגובתה לתשובת המשיבה לבקשה להוספת ראייה, בפועל, מן הבחינה המהותית, בשל אי-ההכנה שנפלה (שדומה כי ניתן להבין כיצד ארעה בהתחשב בפירוט האירועים המובא לעיל), לא ניתנה למבקשת הזדמנות להעלות טענותיה. משכך, דומני כי לא היה מקום למתן ההחלטה מיום 7.7.2016 בטרם הבהרה כי המבקשת רשאית להגיש תגובתה לתשובת המשיבה לבקשה להוספת ראייה, ובטרם בחינת טענותיה לגופן. ויובהר, כי טענת המשיבה לפיה המבקשת הסתירה מבית משפט זה את החלטת בית המשפט המחוזי מיום 29.6.2016 תמוהה בעיני, בהתחשב בכך שנראה כי המבקשת עצמה לא הבינה את מהות ההחלטה, כפי שעולה מהתגובה שהגישה ביום 5.7.2016.

נדמה כי התסבוכת המיותרת שנגרמה במקרה דנא היתה יכולה להימנע אילו בית המשפט היה מקפיד מלכתחילה על מתן זכות מלאה להגשת תגובה לתשובה בגדר הבקשה להוספת ראיה. גם תקשורת ישירה וקונסטרוקטיבית בין באי-כוח הצדדים היה בכוחה לסייע ולמנוע אי הבנות והליכים מיותרים והיא לעולם עדיפה על-פני התנצחות בכל נושא, במיוחד כאשר מדובר במחלוקת שמקורה באי הבנה.

8. לשלמות התמונה יצוין, כי המבקשת הגישה בקשה להגיב לתשובת המשיבה לבקשה דנא, ובמיוחד להגיב לטענה כי המבקשת הסתירה מבית משפט זה, בכוונה להטעות, את החלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 29.6.2016. נאמנה לאופן הילוכם המתנצח של בעלי הדין, המשיבה מצדה התנגדה לבקשה זו. אלא שנוכח התוצאה אליה הגעתי, לא סברתי כי יש צורך להורות על הגשת תגובה לתשובה מטעם המבקשת.

9. נוכח האמור, החלטתי לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות והוגש ערעור ולקבל את הערעור במוכן זה שהחלטות בית המשפט המחוזי מימים 19.6.2016 ו-7.7.2016 תבוטלנה, ובית המשפט המחוזי ישוב ויידרש לבקשת המבקשת להוספת ראיה, גם בהתחשב במה שייאמר בתגובת המבקשת לתשובת המשיבים לבקשה, תגובה אשר תוגש לו במועד שייקבע על ידו. חזקה על בית המשפט שישקול את מכלול הטענות בלב פתוח ובנפש חפצה. כל זאת, מבלי שאביע דעה באשר לטענות הצדדים לגוף הבקשה להוספת ראיה.

בנסיבות העניין, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ב באלול התשע"ו (25.9.2016).

ש ו פ ט